

Ekosofias Nyhetsbrev

DECEMBER 2016 - TJUGOFJÄRDE ÅRGÅNGEN

METANUTSLÄPP ÄVENTYRAR KLIMATMÅL

Kampen mot den globala uppvärmningen kan bli svårare på grund av en kraftigt ökad koncentration av metangas i luften.

Metankoncentrationen har ökat kraftigt de senaste tio åren, visar en sammanfattning av resultat från 81 forskare.

"Det finns ett akut behov av ökad uppmärksamhet för att värdera och minska metanutsläppen", skriver forskarna i en artikel i Environmental Research Letters.

Metankoncentrationen steg långsamt från 2000 till 2006, sedan steg den tio gånger snabbare de tio följande åren, enligt studien som har publicerats i tidskriften Earth System Science Data. Den kraftigaste ökningen var under 2014 och 2015.

"Att hålla den globala uppvärmningen under två grader Celsius är redan ett utmanande mål", skriver de, och syftar på Parisavtalet.

"Ett sådant mål kommer att bli ännu svårare om metanutsläppen inte åtgärdas kraftfullt och snabbt."

Hittills har försöken att hindra jorden från överhettning mest handlat om koldioxidutsläpp, som står för minst 70 procent av uppvärmningen. Men medan koldioxidutsläppen ökar mindre än tidigare, fortsätter metanet att öka kraftigt.

Forskare är överens om att metanutsläppen ökar kraftigt, men är ännu inte säkra på varför.

Uppsala Nya Tidning/TT-AFP

NYA RÖN OM KOPPLINGEN TINANDE PERMAFROST OCH KLIMATPÅVERKAN

Forskare kan nu visa hur permafrosten i Arktis tinade upp och hur enorma mängder kol frigjordes i slutet av den senast istiden. Arktis infrusna kolreservoarer frigörs nu åter och riskerar att ytterligare driva på den pågående klimatuppvärmningen. Resultaten har nyligen publicerats i tidskriften Nature Communications.

- Det här är den första studien som visar, baserat på observationer i Arktis, att den abrupta klimatuppvärmning som skedde i slutet av förra istiden ledde till storskalig upptining och frigörelse av kol från permafrost, säger Örjan Gustafsson professor vid Institutionen för miljövetenskap och analytisk kemi, Stockholms universitet, som har lett forskningsprojektet.

Kol som ligger infruset i permafrost runt Arktis kallas ibland för de "sovande jättarna" i det globala kolkretsloppet. Om dessa frigörs av klimatuppvärmningen kan det leda till en påspädning av växthusgaserna koldioxid och metan i atmosfären vilket kommer ge en förstärkt klimatuppvärmning. Blir detta verklighet kommer det att ge värre framtidsscenarier än de som FN:s klimatpanel har räknat med, vilket även är grunden för Parisfördraget.

- Den nya studien ger en fingervisning om vad vi kan vänta oss med den nu igångsatta klimatuppvärmningen. Studien gör det än mer akut att snabbt ställa om samhället till en fossilfri och uthållig ekonomi för att undvika de svåra konsekvenser som klimatförstörelsen för med sig, säger Örjan Gustafsson.

HÖGRE VÄXEL BEHÖVS FÖR ETT BÄTTRE KLIMAT

Sveriges utsläpp minskar fortfarande, men i långsammare takt än tidigare. En betydligt snabbare omställningstakt krävs för att nå målen i Parisavtalet.

- Nu är det verkstad som gäller, säger Oskar Larsson, enhetschef på Naturvårdsverket.

·EKOSOFIA·

Framförallt gäller det transportererna där många klimatsmarta lösningar finns att tillgå redan idag.

– Bilarnas bränsleförbrukning har minskat men samtidigt har förbättringarna ätits upp av att vi har kört mer och transporterat mer. Även övergången till biobränslen har skapat klimatvinster. Nu räcker det inte längre, säger Oskar Larsson.

Transporterna står för ungefär en tredjedel av alla utsläpp, där ingår även flyget vars utsläpp ökar. Att vända trenden är den stora utmaningen mot ett hållbart samhälle, enligt Naturvårdsverket.

– Sverige når utsläppsmålen 2020, men vi måste öka takten i klimatarbetet för att nå de långsiktiga målen, säger Naturvårdsverkets generaldirektör Björn Risinger. Det är viktigt att påpeka att många klimatsmarta lösningar finns att tillgå redan idag, det framgår inte minst av de förslag som tidigare presenterats av Naturvårdsverket och nyligen i Miljömålsberedningens betänkande.

– Uppmuntran till bra val av färdmedel och resvanor är viktiga, som att resa kollektivt när det går, eller att välja bränselnåla bilar och förnybara drivmedel. Hållbar stadsplanering har stor betydelse, som att bygga för energieffektivare och därmed färre transporter, säger Björn Risinger.

ENERGIBOLAG DISSAR TRUMPS STÖD TILL KOL

USA:s nästa president, Donald Trump, har tidigare beklagat sig över "kriget mot kolindustrin".

– Jag tänker på gruvarbetarna över hela det här landet. Vi ska se till att sätta dem i arbete igen. Vi ska öppna gruvorna, sa Trump under ett tal tidigare i år, rapporterat av Scientific American.

Samma tongångar hörs inte hos ett av landets stora energibolag, DTE Energy. De har redan lagt ner tre kolkraftanläggningar och tänker stänga ytterligare åtta lagom till 2030.

– Vi kommer att pensionera dem oavsett vad Trump gör eller inte gör, säger vd:n Gerry Anderson till M Live, en nyhetssajt från DTE:s hemstat, Michigan.

– Jag känner inte till någon i landet som skulle få för sig att öppna ett nytt kolkraftverk, fortsätter Anderson.

DTE Energy kommer istället att satsa mer på naturgas och förnybar energi. Och även om Anderson medger att "det finns tecken i miljön som visar att förnybart är rätt väg att gå" är hans främsta argument mot kol ett som kanske till och med Donald Trump kan begripa: det är inte längre lönsamt jämfört med andra energikällor.

Ny Teknik

GOOGLE 100 PROCENT FÖRNYBARA REDAN NÄSTA ÅR

Google är redo, ett år tidigare än planerat, att ställa om till förnybar energi 2017.

– Vi är övertygade om att detta är bra för affärerna, det handlar inte om greenwashing. Det handlar om att låsa kostnader för oss på lång sikt. Förnybar energi har lägst kostnad, säger Marc Oman, Google.

OX2 – The Guardian

SÄMSTA LUFTEN I PARIS PÅ TIO ÅR

Luften i Paris har inte varit så här usel på minst tio år. Larmet kommer samtidigt som London uppmärksammar 54-årsminnet av "The Great Smog", då luftföroreningarna tog över 10 000 liv på bara några dagar.

Övervakningsorganet Airparif utnämner förhållandena i den franska huvudstaden till de värsta på många år, med stillastående luft som fylls av bilavgaser och rök från vedeldning i hemmen.

För att minimera avgasutsläppen har kollektivtrafiken gjorts gratis. Och den vanliga nödplanen för biltrafiken har aktiverats:

Bara bilar vars registreringsskyltar slutar med en jämn siffra fick köra i tisdags, på onsdagen var det de ojämna tur, och så vidare.

Åtgärden gäller dock endast fordon med förorenande avgaser, inte elbilar.

SVT Nyheter

STORSTÄDER BANNLYSER DIESELBILAR

Fyra storstäder, Paris, Madrid, Aten och Mexico City, har beslutat att förbjuda dieselbilar senast år 2025.

Beslutet fattades under ett möte med borgmästare från 40 storstäder runt om i världen. Ledarna för de fyra städerna lovade att samtidigt "göra allt i deras makt för att sporra till användning av el- och vätedrivna fordon och hybridfordon", skriver BBC.

Den franska huvudstaden har redan vidtagit en del åtgärder. Bland annat är dieselbilar inregistrerade före 1997 bannlysta; paradgatan Champs-Élysées stängs för trafik en gång i månaden, och en tidigare motorled längs Seines högra strand har blivit gågata.

Som bakgrund till beslutet nämns såväl klimatförändringar som att tre miljoner dödsfall årligen kan kopplas till luftföroreningar.

– Omfattande problem som luftföroreningar kräver krafttag, vi uppmanar buss- och biltillverkare att jobba med oss, säger Anne Hidalgo, borgmästare i Paris, i en kommentar.

Atens borgmästare Giorgos Kaminis beskriver samtidigt stadens mål om att på sikt förbjuda alla typer av bilar från stadskärnan.

TRAFIKBORGARRÅDET VILL ATT ALLA SKA BYTA TILL ELBIL

Stockholms trafikborgarråd Daniel Helldén vill få bort alla dieselbilar från staden. Senast 2040 ska staden vara fossilbränslefri.

– Jag rekommenderar stockholmarna att köpa elbil, säger Daniel Helldén till Dagens Nyheter.

I en krönika som publicerades samtidigt skriver tidningens motorredaktör Jacques Wallner att eftervärlden kommer skratta åt att vi körde med förbränningsmotorer i städerna. Men han vill snabba på elektrifieringen av fordonsindustrin.

– Det behövs ett system som gör att det miljöbättre alternativet alltid ska vara det ekonomiskt mest fördelaktiga valet, skriver Jacques Wallner.

DIESELBILAR SÄLJER ALLT SÄMRE I SVERIGE

Dieselbilar säljer allt sämre i Sverige, medan miljöbilarna ligger kvar på en oförändrad nivå. Det visar Bil Swedens nybilsregistreringsstatistik för november månad.

BENSIN- OCH DIESELBILAR KAN FÖRBJUDAS I STADSKÄRNOR

Fordon som körs med bensin eller diesel kan förbjudas i en del av de svenska stadskärnorna i framtiden. Transportstyrelsen föreslår att nya miljözoner införs i städerna.

Myndigheten har på regeringens uppdrag utrett hur dagens regelverk om miljözoner kan utökas till att gälla personbilar, lätta bussar och lastbilar.

– Det är för att få en bättre luftkvalitet, säger Kristofer Elo, utredare vid Transportstyrelsen, till TT. Enligt förslaget är det kommunerna som ska bestämma när och var bestämmelserna om miljözoner ska tillämpas.

Utredningen har överlämnats till näringsdepartementet.

KOPPARSTADEN ERBJUDER ELBILSLADDARE TILL ALLA HYRESGÄSTER

Bostadsbolaget Kopparstaden erbjuder laddplats för elbil till alla hyresgäster. Vanliga motorvärmarruttag byggs enkelt om till laddstationer, där långsamladdning av elbilar blir möjlig.

– Vi vill tillmötesgå hyresgästen att göra miljöanpassade val, säger Anna Timander, marknadschef på Kopparstaden.

För ett år sedan frågade den första hyresgästen om en laddplats till sin elbil. Idag har Kopparstaden tolv platser utspridda i Falu kommun.

– Vi hade redan då en strategi och färdig rutin för detta, men proppen släppte i år kan man säga, säger Kenneth Ahlström, driftchef på Kopparstaden.

Bostadsbolaget använder själva elbilar i sin verksamhet och vill nu uppmuntra sina hyresgäster att skaffa detsamma.

– Även fast man bor i hyresrätt ska man ha möjlighet att ha en laddplats för sin elbil, säger Kenneth Ahlström.

Att göra om motorvärmarruttag till laddstation är enligt Kenneth Ahlström enkelt.

– Vi bygger om befintliga uttag med två skruvar och en snabbkoppling. Det går på fem minuter och kostar inte mycket, säger han.

Dalarnas Tidningar

CO₂-EFFEKTIVA BÖRSFÖRETAG ÖKAR MEST I VÄRDE

En ranking av världens 2 000 största börsnoterade bolag utifrån klimatarbete pekar på en tydlig koppling till lönsamma affärer. Organisationen ET Index Research har jämfört aktieutvecklingen för de företag vilka beskrivs som mest koldioxideffektiva med de som rankas lägst. Och slutsatsen är att de koldioxideffektiva företagen utvecklats 9 procent bättre de senaste fem åren.

SÅ SKA KLIMATARBETET TA PLATS I STYRELSENUMMEN

Genom att flytta företagets klimatrapporering från hållbarhetsredovisningen till årsrapporten blir klimatarbetet en strategisk fråga som tas upp i styrelserummen. Det menar G20:s utredande organ Task Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD, som nyligen lanserat riktlinjer för rapportering av klimatrelaterad information.

TCFD:s frivilliga riktlinjer är tänkta att användas av företag för att rapportera finansiell risk kopplade till klimatfrågor. Framförallt handlar det om att redovisa information för finansiella intressenter. Riktlinjerna ska även göra det lättare för företag att förstå vad exempelvis investerare är intresserade av för typ av information.

EU-kommissionen meddelade förra veckan att den skjuter upp de planerade riktlinjerna för obligatorisk hållbarhetsredovisning, som nästa år rör drygt 1 600 svenska företag. Orsaken till förseningen uppgavs vara att kommissionen vill vänta in slutsatserna från TCFD. EU:s frivilliga riktlinjer ska nu istället presenteras under andra kvartalet 2017.

PRISTAGARE TILL NOBELSTIFTELSEN: "SLUTA INVESTERA I FOSSILA BRÄNSLEN"

14 Nobelpristagare uppmanar Nobelstiftelsen att avsluta alla investeringar i fossila bränslen. I ett öppet brev hävdar de att institutionen "inte bör dra nytta av förstörelsen av vår planets klimat".

Nobelstiftelsen har idag ett kapital värt cirka 4 miljarder kronor och bland de pristagare som undertecknat brevet till Nobelstiftelsen finns bland andra atmosfärkemisten Paul Josef Crutzen, fysikern David Vinland och biologen Sir John Sulston. Här finns också flera vinnare av fredspriset, inklusive iranska människorättsaktivisten Shirin Ebadi, jemenitiska kvinnorrättsaktivisten Tawakkol Karman och argentinska fredsaktivisten för mänskliga rättigheter, Adolfo Pérez Esquivel. Brevet har också undertecknats av bidragsgivare till FN:s klimatpanel, IPCC.

Miljö & Utveckling

IKEAS HÅLLBARHETSARBETE FRAMGÅNGSRIKT

Ikea har gjort stora framsteg med sitt hållbarhetsarbete det senaste året. Det visar bolagets globala hållbarhetsredovisning som släpptes i onsdags. Att investera i hållbarhet är kommersiellt lönsamt, säger koncernchef Peter Agnefjäll.

Ikea har genom sina investeringar i vindkraft och energieffektivisering sparat mycket pengar. Men även satsningen på till exempel att enbart sälja LED-belysning har varit lönsam. Under 2016 har koncernen sålt närmare 80 miljoner LED-ljuskällor.

Koncernens hållbarhetsinvesteringar ska bland annat säkerställa långsiktig tillgång till hållbara material genom satsningar i skogsbruk och i företag som är aktiva inom återvinning samt utveckling av förnybar energi och biomaterial.

Miljö Online

KLIMATFÖRÄNDRINGARNA HOTAR FÖRSÄKRINGSBOLAGENS FÖRMÅGA ATT HANTERA RISKER

Den globala försäkringsindustrins förmåga att hantera samhällets risker hotas av klimatförändringarna visar en ny rapport från ledande försäkringsbolag. I rapporten från ClimateWise coalition som är en sammanslagning av 29 av världens största försäkringsbolag konstateras att skillnaden mellan det som naturkatastroferna faktiskt kostar, och det som försäkringarna täcker (även kallat "skyddsglappet") har fyrdubblats sedan 1980-talet.

Rapporten uppmanar försäkringsindustrin att använda sig av riskhanteringsexperter för att på så sätt övertyga lagstiftare om att omedelbart agera för att stävja utsläppen av växthusgaser. Samtidigt måste samhället vidta åtgärder för anpassning till klimatförändringarna.

Rapporten slår även fast att antalet väderrelaterade katastrofer har ökat sexfalt sedan 1950-talet. Branschens traditionella svar på risker, det vill säga att dra tillbaka skydd eller höja premier, kommer framöver inte att vara tillräckliga för att kunna hantera de risker som klimatförändringarna för med sig.

Miljö Online / The Guardian

LITE BONUS MALUS I BILFÖRSÄKRINGEN SKULLE INTE SKADA

Vilket försäkringsbolag blir först med klimatsmarta försäkringar över hela linjen? Det frågar sig Björn Anderberg i sin fredagskommentar.

Försäkringsbranschen är den samhällsinstitution som borde vara mest intresserad av klimatarbete i alla dess former, då varmare klimat och ett mer nyckfullt väder kan leda till stora skadekostnader för företag, privatpersoner och offentligheten (kommuner, stat och landsting). Men ännu återspeglas det varken i försäkringsbolagens marknadsföring eller produkter. Vilket försäkringsbolag blir först med klimatsmarta försäkringar över hela linjen?

Aktuell Hållbarhet

TYSK KONSUMTION AV EKOMJÖLK FORTSÄTTER ATT STIGA

Varje tysk dricker i genomsnitt 54 liter mjölk per år. Många tyska konsumenter har också uppfattningen att ett högre pris och kvalitet går hand i hand och är villiga att betala mer för mjölken. Som ett resultat av detta så stiger efterfrågan på ekologisk mjölk, mer än vad produktionen kan få fram. Tyskland importerar därför allt mer ekologisk mjölk, från Danmark, Österrike och Sverige.

Ekoweb

HÅLLBARHET TEMAT FÖR SOM-UNDERSÖKNING

Hållbarhet är temat för den senaste SOM-undersökningen i Västra Götaland, som publiceras i boken "Hållbarhetens horisont". Resultaten visar bland annat att 47 procent av västsvenskarna anser att införande av klimatskatt på flygresor är ett ganska eller mycket bra förslag, att jämföras med 26 procent som tycker att förslaget är dåligt. Hela 70 procent svarar att de i ganska eller mycket stor utsträckning är villiga att betala mer för miljömärkta matvaror. Mer än hälften av de svarande säger sig vara beredda att minska sin nötköttskonsumtion.

- Flera av bokens kapitel speglar en diskussion kring ekologisk hållbarhet där fokus under de senaste åren flyttats mer och mer från företag och organisationer till individer och vårt eget konsumtionsbeteende, säger Niklas Hanning, forskare och en av redaktörerna för Hållbarhetens horisont. Bilen framstår i undersökningen som svårare att välja bort än en stor bostad eller nötkött. En majoritet av de svarande är negativa till ökad koldioxidskatt för bensin. Kapitlet "Skenheliga klimatkämpar" pekar på att drygt 30 procent av de svarande tycks ha ett beteende som inte alltid matchar deras attityder i klimatfrågor.

"EN VARMARE VÄRLD" – DEN SENASTE KUNSKAPEN OM KLIMATET

Nu finns nyutgåvan av boken "En varmare värld" i Naturvårdsverkets webbshop. Naturvårdsverket presenterar med boken den senaste kunskapen om klimatet genom riktiga illustrationer och med pedagogiska förklaringar av komplicerade samband.

Författaren Claes Bernes har grundligt bearbetat boken utifrån de senaste klimatvetenskapliga rönen. Vad som förväntas hända med klimatet i Sverige och världen i framtiden beskrivs på ett lättbegripligt sätt.

Grundläggande miljöutbildning –16 mars 2017

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Utbildningen är godkänd enligt Göteborgs stads Miljödiplomerings (Svensk Miljöbas).

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Kommunikation för miljö och hållbar utveckling – våren 2017

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otillåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete till medarbetare, kunder och andra intressenter.

Ett seminarium med workshop. Se vår hemsida för närmare detaljer www.ekosofia.se

Parisavtalet – risker och möjligheter för företag

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s klimatavtal i Paris. Vi redovisar de viktigaste överenskommelserna och besluten, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Agenda 2030 – FN:s globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

– Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, dåvarande generalsekreterare i FN.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg, magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se